

ning, som det vil være at forlænge Statsgarantien for Landmandsbanken, saaledes at denne Bank fremtidig kan blive sat i Stand til at støtte de Foretagender, den nu en Gang er engageret med. Det er ganske vist ikke noget lystigt Billede, vi har faaet af de 3—4 Aar, der er gaaet, siden vi paatog os denne Garanti, det er et Billede, som vist er daarligere, end nogen overhovedet havde tænkt sig. Ved Rekonstruktionen i 1923 haabede vi, at Bankens Aktiver var mere værd, end de senere har vist sig at være, men det har jo vist sig, at de Beløb, som Aktiverne den Gang blev sat til, langt fra har kunnet holde. Derved er imidlertid intet at gøre, Forholdene har nu en Gang udviklet sig saaledes, at Aktiverne er blevet meget mindre værd, end man den Gang havde troet. Kronestigningen har vel ogsaa været medvirkende til den store Nedgang. Men naar nu de Aktiver, som Landmandsbanken ligger inde med, er blevet nedskrevet til saa smaa Beløb, som Tilfældet er, vil vi haabe og tro, at de — til Lykke for vort Samfund, med Hjulene sat i Gang og med mere Trivsel i det hele taget for vort Erhvervsliv — vil blive mere værd, end man nu har ansat dem til. I Haab om, at dette vil blive Tilfældet, mener jeg, det er rimeligt at foreslaa Statsgarantien forlænget indtil 1932, saa man faar Tid til at udnytte Bankens Værdier saa stærkt som muligt.

Der er jo sagt mange Ting i disse Dage om Lovforslaget, og jeg vil derfor ikke fordybe mig mere i det. Det er blevet behandlet af Partierne, har været grundigt behandlet i det andet høje Ting, hvor det har været i Udvalg, og er endelig blevet vedtaget enstemmigt dér. Jeg vil derfor paa mit Partis Vegne anbefale det til hurtig Vedtagelse ogsaa her i Tinget.

Piper: Denne Sag hører jo til de bedrøvelige Begivenheder i Danmarks Historie. Der er ingen Grund til at komme ind paa en Rekapitulation af de mange, lange og sørgelige Forhandlinger, der har været ført om denne Sag, om de gentagne Rekonstruktioner og alt, hvad der knytter sig dertil. Det Grundlag, vi nu staar paa, er Statsgarantien, vi vedtog i 1923. Det er det, der maa være bestemmende for, hvad vi nu skal foretage os. I Februar 1923 stod Rigsdagen paa Skillevejen, da maatte man enten nægte Banken den Garanti, der blev begæret, og lade Banken gaa i Likvidation eller følge den Vej, som det daværende Ministerium anviste.

Der var forskellige Betæneligheder oppe den Gang, man var betænkelig ved at gøre Landmandsbanken til en Statsbank, man frygtede for, at den kunde blive saamægtig, at den trykkede de andre Banker og derigennem det private Initiativ, der skulde udgaa fra disse, og paa den anden Side var der ogsaa Frygt oppe for de Tab, som Statsgarantien kunde paaføre os gennem Landmandsbanken. Men da man kom til Afgørelsen, var der ingen, som turde paatage sig Ansvar for at nægte Garantien, der var ingen, som turde paatage sig Ansvar for den Krise, der kunde komme, ikke alene for alt, hvad der direkte hørte ind under selve Landmandsbanken, men ogsaa for de mange Erhvervsvirksomheder, som var knyttet til Landmandsbanken, og for den store Forøgelse af Arbejdsløsheden, der maatte komme ved disse Erhvervsvirksomheders Standsning. Man besluttede sig altsaa til Statsgarantien. Den Statsgaranti, der den Gang blev begæret, var paa 7 Aar, men Perioden blev forkortet til 5 Aar. Man saa saaledes paa det, at man haabede, der ikke skulde blive noget Tab for Staten, man ventede, at Banken skulde kunne arbejde sig op og ved sin gode daglige Forretning skulde kunne indtjene saa meget, at den derigennem kunde dække de Tab, som man jo ganske vist forudsaa, der maatte komme paa mange af de gamle Engagementer. De to Aar, der er henrundet siden da, har vist, at Banken ganske vist paa Grund af Statsgarantien har haft betydelige Indskud; en meget stor Procentdel af samtlige Indskud i Bankerne, lige op mod de $\frac{2}{5}$, er gaaet til Landmandsbanken. Bankens Drift har i disse Aar i og for sig heller ikke været til at klage over, Styrelsen har vistnok gjort, hvad der var menneskelig muligt, og den Styrelse, der har været i denne Tid, har ikke foraarsaget Banken næneværdige Tab. Men den Tid, der ligger imellem, har jo ikke været gunstig for Opnaaelse af et godt Resultat af Landmandsbankens Drift, de Virksomheder, som den nu en Gang var engageret med, var daarligt kørende, og saaledes som Tiden var, havde de ingen Lejlighed til at svinge sig op igen. Bidragende dertil var dels Regeringens Uvirksomhed i Retning af at skaffe Støtte til de forskellige Industrier, som var knyttet til Landmandsbanken, dels Kronens March op mod Pari og den Deflation, som vi derigennem kom ud for.

Resultatet af disse Par Aars Virksomhed er jo blevet, at man har fundet, at